

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9136/2557

นางวรรณา เพลินธรรมผู้ร้อง นางพยอม เพลินธรรมผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 225, ป.วิ.พ. มาตรา 55, ป.วิ.พ. มาตรา 127

ย่อ / หลักกฎหมาย

ปัญหาเรื่องอำนาจฟ้องเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ผู้คัดค้านจะมีได้ ยกขึ้นกล่าวอ้างไว้ในคำคัดค้าน แต่เมื่อปัญหานี้ปรากฏตามคำร้องขอในสำนวน ผู้คัดค้านชอบจะ หยิบยกขึ้นอุทธรณ์ได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 225 วรรคสอง และศาลอุทธรณ์ภาค 7 ต้องวินิจฉัยปัญหานี้ให้ตามมาตรา 240 วรรคหนึ่ง ปัญหาเรื่องอำนาจฟ้องจึงถือว่าได้กล่าวกันมาแล้วโดยชอบใน ศาลอุทธรณ์ภาค 7 ผู้คัดค้านจึงชอบจะฎีกาปัญหานี้ได้ ตามมาตรา 249 วรรคหนึ่ง

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งว่าการสมรสระหว่าง ก. กับผู้คัดค้านเป็นโมฆะ เนื่องจากเป็น การสมรสซ้อนกับการสมรสระหว่าง ก. กับผู้ร้อง ซึ่งมาตรา 1497 กำหนดให้บุคคลผู้มีส่วนได้เสีย คนใดคนหนึ่งจะกล่าวอ้างหรือจะร้องขอให้ศาลพิพากษาก็ได้ กรณีจึงเป็นเรื่องที่กฎหมายให้สิทธิ บุคคลใช้สิทธิทางศาลได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 55 ซึ่งตามมาตรา 171 กำหนดให้เสนอคดีได้ทั้งรูป คำฟ้องหรือคำร้องขอก็ได้แล้วแต่รูปเรื่องแห่งคดี และไม่ว่าจะเป็นการฟ้องคดีหรือการร้องขอ ก็ถือเป็นคำฟ้องเช่นกัน ผู้ร้องจึงมีอำนาจฟ้องด้วยการยื่นคำร้องขอตามมาตรา 171 ได้ ผู้ร้องนำสืบ ว่า ใบทะเบียนสมรสหาย ผู้ร้องขอคัดสำเนาโดยเจ้าพนักงานรับรองตามสำเนาทะเบียนสมรส เอกสารหมาย ร. 1 ตามที่ผู้ร้องได้ยื่นขอคัดข้อมูลทะเบียนครอบครัว เอกสารหมาย ร. 2 สำเนา ทะเบียนสมรสดังกล่าวระบุว่า ผู้ร้องจดทะเบียนสมรสกับ ก. เป็นเอกสารมหาชนซึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำขึ้นหรือรับรอง หรือสำเนาอันรับรองถูกต้องแห่งเอกสารนั้น ซึ่ง ป.วิ.พ. มาตรา 127 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นของแท้จริงและถูกต้อง ผู้คัดค้านจึงมีหน้าที่นำสืบให้เห็นว่า ข้อเท็จจริงดังกล่าวไม่เป็นจริงหรือไม่อยู่ การที่ผู้คัดค้านคาดคะเนว่าจะไม่เป็นจริง เพราะ เหตุการณ์เกิดมานานแล้วเพิ่งจะคัดเอกสารนั้น เป็นการกล่าวอ้างลอย ๆ ไม่อาจหักล้าง ข้อสันนิษฐานดังกล่าวได้ กรณีต้องฟังว่า ก. สมรสกับผู้ร้องอยู่แล้ว ผู้คัดค้านกับ ก. มาสมรสกัน ภายหลัง จึงเป็นสมรสซ้อนซึ่งเป็นโมฆะผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลพิพากษาว่าการสมรสระหว่างนาย ก. กับนางพยอมเป็นโมฆะ ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า การสมรสระหว่างนาย ก. กับนางพยอมตามทะเบียนสมรส สำนักทะเบียน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เลขทะเบียนที่ 156/4152 ลงวันที่ 4 กันยายน 2552 เป็นโมฆะ ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้คัดค้านอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 7 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว พิจารณายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ผู้คัดค้านฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและ ครอบครัววินิจฉัยว่า มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านในข้อแรกว่า ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเป็นคดี นี้ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55 ซึ่งจะต้องทำเป็นคำฟ้อง ผู้ร้องจึง ไม่มีอำนาจฟ้องนั้น เห็นว่า ปัญหาเรื่องอำนาจฟ้องเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของ ประชาชน แม้ผู้คัดค้านจะมีได้ยกขึ้นกล่าวอ้างตั้งประเด็นไว้ในคำคัดค้าน แต่เมื่อปัญหานี้ปรากฏ ตามคำร้องขอในสำนวน ผู้คัดค้านจึงชอบจะหยิบยกขึ้นอุทธรณ์ได้ตามประมวลกฎหมายวิธี

พิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคสอง และศาลอุทธรณ์ภาค 7 จะต้องวินิจฉัยปัญหานี้ให้ตาม มาตรา 240 วรรคหนึ่ง ปัญหาเรื่องอำนาจฟ้อง จึงได้ว่ากล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลอุทธรณ์ภาค 7 ผู้คัดค้านจึงชอบจะฎีกาปัญหานี้ได้ ตามมาตรา 249 วรรคหนึ่ง มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของ ผู้คัดค้านข้อต่อไปว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องขอรับฟังได้หรือไม่ว่าผู้ร้องกับนายกำแพง จดทะเบียนสมรสกันตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2521 โดยผู้คัดค้านอ้างว่า เอกสารตามสำเนา ทะเบียนสมรสที่ผู้ร้องอ้างมิใช่ตัวจริง และขอคัดหลังจากที่อ้างว่า จดทะเบียนสมรสกับนายกำแพง กว่า 30 ปี แล้วนั้น เห็นว่า ผู้ร้องนำสืบว่า ผู้ร้องจดทะเบียนสมรสกับนายกำแพงตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2521 แต่ทะเบียนสมรสหายไป ผู้ร้องขอคัดค้านสำเนาโดยเจ้าพนักงานรับรองตาม สำเนาทะเบียนสมรส และผู้ร้องได้ยื่นขอคัดข้อมูลทะเบียนครอบครัว ระบุว่า ผู้ร้อง จดทะเบียนสมรสกับนายกำแพงจึงเป็นเอกสารมหาชนซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำขึ้นหรือรับรอง หรือสำเนาอันรับรองถูกต้องแห่งเอกสารนั้น ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 127 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นของแท้จริงและถูกต้อง เป็นหน้าที่ของคู่ความฝ่ายที่ถูกอ้างเอกสาร นั้นมายันต้องนำสืบความไม่บริสุทธิ์หรือความไม่ถูกต้องแห่งเอกสาร ดังนั้น เมื่อเอกสารที่ เจ้าพนักงานรับรองแล้ว ตามสำเนาทะเบียนสมรสและข้อมูลทะเบียนครอบครัว ระบุว่านายกำแพง สมรสกับผู้ร้องก่อนแล้ว ผู้คัดค้านจึงต้องมีหน้าที่นำสืบให้เห็นว่าข้อเท็จจริงดังกล่าวไม่เป็นจริง หรือไม่มีอยู่ การที่ผู้คัดค้านคาดคะเนว่าจะไม่เป็นจริง เพราะเหตุการณ์เกิดมานานแล้วเพิ่งจะคัด เอกสารนั้น เป็นข้ออ้างลอย ๆ ไม่อาจหักล้างบทข้อสันนิษฐานแห่งกฎหมายดังกล่าวได้ กรณีต้องฟัง ว่า นายกำแพงสมรสกับผู้ร้องอยู่แล้ว ผู้คัดค้านกับนายกำแพงมาสมรสกันในภายหลัง เป็นสมรส ซ่อนซึ่งเป็นโมฆะ ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาให้เพิกถอนการสมรสระหว่างนายกำแพงกับผู้คัดค้าน เป็นโมฆะจึงชอบแล้ว ฎีกาของผู้คัดค้านในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ส่วนฎีกาของผู้คัดค้านว่าศาลล่าง พิพากษาไม่ชอบ เพราะชอบจะทำเป็นคำสั่งนั้นผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

นพพร โพธิ์รังสิยากร · พฤษภา พนมยันตร์ · ชัยยุทธ ศรีจำนงค์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← [deka.supremecourt.or.th](https://thaideka.online/deka/9136/2557) · <https://thaideka.online/deka/9136/2557>